

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2015/16:51

Tisdagen den 28 juni

§ 1 Europeiska rådet

Statsminister Stefan Löfven

Information och samråd inför möte i Europeiska rådet den 28 juni 2016

Information och samråd inför informellt möte med EU:s stats- och regeringschefer den 29 juni 2016

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God morgon! EU-nämnden inleder sitt sammanträde där det i dag handlar om information och samråd inför Europeiska rådet i dag och i morgon. Vi hälsar därför statsminister Stefan Löfven välkommen. Statsministern får ge sin redogörelse, och därefter får partiernas ledamöter ställa frågor. Ordningen avgörs av partiernas storlek i riksdagen.

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Europeiska rådets möte inleds i eftermiddag och beräknas pågå till i morgon, onsdag. Huvudfokus för mötet kommer att vara utfallet av folkomröstningen i Storbritannien, och därutöver står migration och ekonomiska och utrikespolitiska frågor på dagordningen. Upplägget är att Storbritannien deltar på mötet i dag, medan ledarna för de övriga 27 länderna träffas informellt i morgon.

Jag beklagar naturligtvis att Storbritannien har valt att lämna Europeiska unionen men respekterar resultatet. Det är ett uttryck för det brittiska folkets vilja. Sverige mister nu en viktig samarbetspartner i EU. Vi har ofta drivit frågor tillsammans, inte minst de viktiga handelsfrågorna. Storbritannien kommer även fortsättningsvis att vara ett viktigt land för Sverige, även i sin framtida roll som icke-EU-land.

Att britterna lämnar unionen kommer att få stora konsekvenser, men det påverkar inte vår övertygelse om hur viktigt det europeiska samarbetet är. Det ger oss tillgång till världens största marknad, det gör vår röst starkare i omvärlden och det bidrar till fred och säkerhet i Europa. Framtiden är global, och för ett starkt exportberoende land som Sverige har behovet av ett fungerande europeiskt samarbete nog aldrig varit större.

Vi måste samtidigt kunna visa att vårt samarbete faktiskt klarar av att hantera gemensamma utmaningar och svara mot människors förväntningar. Det handlar om jobb och ekonomi, samtidigt som vi ska ha ordning och reda på de europeiska arbetsmarknaderna, en ambitiös klimat- och miljöpolitik och fortsatt arbete för att alla EU-länder måste ta ansvar för de människor som flyr till Europa.

I Sverige är EU-medlemskapet väl förankrat. Jag är nog med att vi agerar med bred parlamentarisk förankring. Jag träffade i går partiledare och representanter för Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna, och jag uppskattar att vi i stort har en samsyn om vägen framåt. Jag talade också i går med Vänsterpartiets partiledare per telefon.

Sverige och övriga medlemsstater står nu beredda att förhandla med Storbritannien om villkoren för upplösningen av deras medlemskap i EU. David Cameron har, som nämnden vet, aviserat sin avgång och samtidigt angett att det blir en uppgift för efterträdaren att lämna in en notifiering om att Storbritannien vill lämna unionen. Regeringen anser att det är bra om utträdesprocessen kan starta så snart som möjligt, men vi förstår också att det behövs tid för förberedelser, både för Storbritannien och för EU. Det finns heller inget sätt att tvinga Storbritannien att snabbt lämna in sin notifiering.

Innan Storbritannien har begärt utträde varken kan eller ska förhandlingar inledas. Det är alla övriga 27 medlemsstater överens om. Men det är naturligtvis bra för alla om Storbritannien så snart som möjligt informerar övriga länder om sina avsikter. Då kan vi också få en tidtabell för hur processen kan komma att se ut.

Vid mötet ska Europeiska rådet i premiärminister Camerons frånvaro hålla en första informell diskussion. Avsikten är att anta ett gemensamt uttalande som bygger på fyra så kallade element. Jag ska redogöra för dessa.

För det första handlar det om att beklaga men respektera utfallet och samtidigt konstatera att EU:s fördrag och lagstiftning fortfarande gäller i Storbritannien.

För det andra gäller det att visa enighet i unionen för att bättre svara mot medborgarnas förväntningar.

För det tredje är förhoppningen att Storbritannien ska förbli en nära partner till EU på basis av nya avtal med Storbritannien som tredjeland.

För det fjärde bör Storbritannien notifiera så snart som möjligt så att förhandlingar kan inledas.

Regeringen anser att Sverige bör ställa sig bakom dessa element. Enligt ordförande Tusk kommer ett utkast i linje med detta att skickas ut först onsdag morgon. Anledningen till det är att det är först då de 27 länderna har en informell diskussion.

Vi ska så långt möjligt behålla bra och fungerande relationer mellan EU och Storbritannien, och samtidigt är det klart att det får konsekvenser om ett land lämnar unionen – relationen blir helt enkelt en annan. Inget land ska kunna åka snålskjuts på de andra ländernas samarbete. Det tror jag skulle vara en mycket olycklig utveckling. Vi behöver mer samarbete och mer gemensamt ansvarstagande, inte mindre.

Fru ordförande! Jag går nu över till frågan om migration. Vi har många gånger här i EU-nämnden talat om att det går alldeles för långsamt när det gäller EU:s sätt att hantera flyktingkrisen, och det är fortfarande riktigt. Det beslut vi har fattat måste genomföras, och det fortsätter vi naturligtvis att driva. Men i dag vill jag också peka på några framsteg.

För det första har det gått fort framåt i förhandlingarna om en förstärkning av EU:s yttre gränser. Det är nu viktigt att förbereda för ett snabbt genomförande av det nya regelverket.

För det andra är migrationsöverenskommelsen med Turkiet alltför

intakt. Syftet med avtalet ser just nu ut att uppnås. Den irreguljära migrationen har minskat, och den livsfarliga flyktingsmugglingen från Turkiet har i stort sett upphört.

Samtidigt som vi ser att skyddsbehövande nu erbjuds fler lagliga vägar in i EU genom vidarebosättning från Turkiet ser vi dock också att genomförandet fortfarande går alldeles för långsamt. Detta inkluderar förstås antalet omfördelade, som fortfarande är alldeles för lågt. Alla parter måste bidra till genomförandet av överenskommelsen i enlighet med EU-rätt och internationell rätt. Det är en förutsättning för att överenskommelsen ska kunna fungera.

Regeringen är fortfarande bekymrad över den alltmer negativa inrikespolitiska utvecklingen i Turkiet. Det gäller situationen för yttrandefriheten och rättsstatsprinciperna, liksom utvecklingen i de sydöstra delarna av Turkiet och situationen för kurderna.

För det tredje har kommissionen nu kommit med förslag om hur EU:s utrikes-, handels- och biståndspolitik kan samspela bättre med migrationspolitiken, bland annat för att åstadkomma ett bättre återvändande.

Det här är någonting som regeringen har drivit. Vi måste och ska ha ordning och reda i migrationspolitiken. De som inte har asylskäl måste återvända så att de som har asylskäl ska kunna tas emot på bästa sätt. Alla länder har dessutom en skyldighet att ta emot sina egna medborgare igen.

Diskussionen ska föras utifrån kommissionens förslag om en ny partnerskapsram för EU:s relation med tredjeland. Det är bra att kommissionen betonar gemensamt ägarskap och genuint partnerskap med andra länder i syfte att skapa ett långsiktigt och hållbart samarbete.

Vidare verkar regeringen tillsammans med exempelvis Tyskland och Italien för ett bättre fungerande asylsystem i Europa. Det är inte något som kommer att diskuteras på detta möte med Europeiska rådet. Regeringen hade dock gärna sett ett mer ambitiöst förslag än det som kommissionen har lagt fram. Det är samtidigt viktigt att vara realistisk och att arbeta vidare med någonting som det är möjligt att få igenom och få stöd för. Förslaget är verkligen i rätt riktning. Regeringen är mycket medveten om motståndet men kommer att fortsätta att driva på för detta. Jag tog upp frågan så sent som i förra veckan i möte med Frankrikes president François Hollande.

På dagordningen står också ekonomiska frågor. Europeiska rådet ska ställa sig bakom de landsspecifika rekommendationerna till medlemsländerna så att den så kallade europeiska terminen kan avslutas. Rekommendationerna har redan godkänts av flera rådskonstellationer, och samråd med nämnden har skett inför dessa tillfällen.

Stats- och regeringscheferna ska anta en agenda för att driva på genomförandet av kommissionens olika strategier på inre marknadsområdet. Vi ska skapa en fördjupad och mer rättvis inre marknad eftersom det bidrar till ökad tillväxt och fler jobb.

Europeiska rådet ska få en rapport om arbetet med att följa upp de fem ordförandenas rapport om fördjupningen av EMU från oktober 2015. Europeiska rådet ska ställa sig bakom en rådsrekommendation om nationella produktivitetsnämnder som gäller euroområdet men där övriga länder kan ansluta sig. Finansministern har nyss samrått om frågan, och Sverige kan stödja rekommendationen.

Vad gäller skattefrågorna noteras i slutsatserna det pågående arbetet med att bekämpa skattebedrägerier, skatteflykt och penningtvätt. Det är ett prioriterat område för regeringen. Samtidigt måste en fungerande inre marknad värnas, och de nationella befogenheterna på skatteområdet ska respekteras.

Regeringen har också verkat för att handelsfrågorna ska tas upp på mötet och välkomnar att kommissionens ordförande väntas uppdatera stats- och regeringscheferna om pågående handelsförhandlingar. En uppföljande diskussion om detta väntas senare i höst.

Fru ordförande! Ett par utrikespolitiska frågor står också på dagordningen för Europeiska rådet. Den ena rör samarbetet mellan EU och Nato inför Natos toppmöte i Warszawa den 8–9 juli. Till denna diskussion har Natos generalsekreterare Jens Stoltenberg inbjudits. Regeringen är utifrån respektive organisations mandat positiv till ökat samarbete mellan EU och Nato för att stärka europeisk säkerhet och internationell krishanteringsförmåga.

En annan fråga är presentationen av den globala strategin för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik. Det förutses inte någon diskussion om strategin, utan Europeiska rådet väntas enbart välkomna presentationen.

En fråga som kan komma upp är förlängningen av sanktionerna mot Ryssland med anledningen av den olagliga annekteringen av Krim. Regeringen är mycket tydlig med att sanktionerna ska fortsätta tills Minskavtalen har uppfyllts. Inriktningen är också att beslut fattas om detta i närtid. Några länder har dock begärt att frågan ska tas upp på Europeiska rådet. Om det blir aktuellt kommer jag naturligtvis att verka för att texten ska vara i linje med tidigare överenskommelser.

Med detta tackar jag för ordet, fru ordförande.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket, statsministern! Jag lämnar härmed ordet fritt för synpunkter och frågor.

Anf. 4 MARIE GRANLUND (S):

Fru ordförande! Också jag tackar statsministern för redogörelsen inför detta viktiga europeiska råd.

Precis som statsministern säger måste man beklaga Storbritanniens folkomröstningsresultat. Även om man kanske hade lite på känn att det skulle gå på det här sättet måste man beklaga att det blev så. Det är dock viktigt att respektera vad folk har sagt för någonting.

Det är en klok slutsats att nu avvakta vad Storbritannien ska göra. Det måste vara de som nu säger hur de vill ha en relation med EU och komma in med notifieringen.

EU har nu självklart en hemläxa att göra. Det var inte så länge sedan Barroso höll sitt stora linjetal om ett federalt Europa. Det är viktigt att vi också för en diskussion om vad EU ska göra. EU ska göra rätt saker. Det finns många utmaningar som EU verkligen borde ta tag i, och det är också detta som slutsatserna handlar om. Det gäller migration, att få till stånd en omfördelningsmekanism, att gå från ord till handling, kampen mot penningtvätt och skatteflykt och kampen mot terrorism. Det finns många frågor som EU borde engagera sig i, och slutsatsen att vi jobbar på med det trots den uppkomna situationen är bra.

Jag tycker också att det är bra att det verkar finnas en samstämmighet hos Alliansen om hur vi ska gå framåt. Socialdemokratien jobbade konstruktivt ihop under finanskrisen under den förra mandatperioden. Det är så man måste jobba för att kunna komma framåt – det ska finnas en bred politisk enighet om hur vi ska hantera Europafrågorna.

Vi måste självklart ha goda förbindelser med Storbritannien framöver på olika sätt. Men precis som statsministern uttryckte det är detta en balansgång. Det måste också göras skillnad om man är medlem eller inte medlem. Det ska vara goda förbindelser men ändå, som sagt, skillnad. Detta är den stora utmaningen framöver, det vill säga att se till att näringsliv och människor som bor i Storbritannien och svenskar som är där får goda förutsättningar samtidigt som det måste kännas att Storbritannien inte kommer att ha alla de fördelar som man tidigare har förhandlat fram.

Anf. 5 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Fru ordförande! Vi från Moderaterna beklagar att britterna nu har röstat för att lämna Europeiska unionen. Samtidigt respekterar vi naturligtvis valresultatet. Vi bejakar också den breda samsyn som finns i Sveriges riksdag om Storbritannien, vikten av Storbritannien och att landet har varit en viktig allierad för Sverige över tid.

Det ställer höga krav på de europeiska ledarna och även för Sverige att tillsammans med andra likasinnade länder arbeta mer aktivt för ökad frihandel, en bättre konkurrenskraft inom unionen, hålla i en stram EU-budget och arbeta för ökad tillväxt som är jobborienterad och en bättre demokratisk förankring av EU-politiken.

Konsekvenserna av det brittiska EU-utträdet är svåra att överblicka fem dagar efter valet. Från svensk sida är det viktigt att slå fast att det är britterna som äger processen. Det är Storbritannien som aktiverar artikel 50, och det finns ingen anledning att forcera fram någonting från EU:s sida.

Folkomröstningen kommer att få konsekvenser, men det får inte vara tal om att straffa britterna. Ett sådant resonemang, som vi kan ana runt om i Europa, är direkt oansvarigt. Det är därför viktigt att statsministern tar till orda på EU-toppmötet för att inte forcera fram ett aktiverande av artikel 50 och att inte prata om att straffa britterna. Processen måste ske i god ordning och med eftertänksamhet.

EU är skapat ur kris. EU har växt ur kriser. Och EU kommer att hantera även denna. EU har stått pall för kriser förut. Det är viktigt att det leder till ordentlig självvranssakan nu och omprövning av den väg som EU nu ska välja inför framtiden. Det här är en stark väckarklocka för ett ordentligt reformarbete som nu behövs inom Europeiska unionen.

När EU upplevs oförmöget att hantera vår tids stora utmaningar växer de krafter som påstår sig ha enkla lösningar. Likaså underblåses missnöjet när EU lägger sig i frågor som medlemsstaterna själva löser bättre. Därför är det nu särskilt viktigt med politiskt ledarskap som visar handlingskraft, som tar sig an Europas gemensamma utmaningar samt vågar prioritera och arbeta för ett smalare och vassare EU.

En av de frågor som dessutom hanteras på detta toppmöte är migrationskrisen. Det är nog det tydligaste exemplet på att EU inte har klarat av att hantera uppgiften. Människor på flykt från krig och förtryck möts

fortfarande av ett Europa som inte har klarat av att hantera flyktingkrisen. Det har varit en rad toppmöten. Jag har räknat att det har varit snart 30 möten inom Europeiska unionen. Det har fattats en rad bra beslut, men det har blivit lite resultat.

Det är naivt att tro att flyktingkrisen är över. Prognoser och skeenden i vår omvärld visar snarare att flyktingströmmen kommer att öka. Därför är det viktigt att vi ser resultat. I september förra året fattade EU:s stats- och regeringschefer beslut om att 160 000 människor från främst Italien och Grekland skulle omfördelas över unionen. Till dags dato har knappt 2 000 omfördelats. Det är ett underbetyg. Statsministern nämnde själv att det går alldeles för långsamt. Jag personligen tycker att det är en underdrift. Jag vill hävda att det inte går alls. Det har snart gått ett år, och av de 160 000 är det endast ett par tusen som har omfördelats. Det är ett underbetyg. Nu måste det till handlingskraft. Vi har tidigare drivit på att använda budgeten som piska och morot, att det lönar sig att göra rätt och att det straffar sig att göra fel.

Det är stora frågor som står på dagordningen. Jag vill återkomma till vikten av att Sverige tar på sig ledartröjan för att driva på att EU-samarbetet ska fungera bättre. EU måste möta den historiska flyktingkrisen. Vad har statsministern för agenda och strategi för att EU ska kunna hantera den stora flyktingkrisen bättre?

Nu är det viktigt att vi tar ansvar för ekonomin såväl i EU som i Sverige. Ett utträde från Storbritannien får inte leda till att det blir ökad medlemsavgift för Sverige och att de svenska skattebetalarna får stå den kostnaden. Här måste Sverige ta på sig ledartröjan för att prioritera i uppgifterna så att EU gör rätt saker och håller en stram budget.

Sverige behöver främja en ökad handel. Hur ser regeringen på att arbeta mer aktivt för frihandelsavtal, främst frihandelsavtalet mellan EU och USA – så att det kan tecknas inom en snar framtid?

Den sista frågan, fru ordförande, gäller att EU måste förtjäna sitt förtroende. Därför måste vi se handlingskraft. EU måste visa resultat av de beslut som EU:s stats- och regeringschefer fattar. EU måste göra rätt saker och bli smalare och vassare.

Hur kommer statsministern och Sverige att agera för att de beslut som har fattats ska implementeras så att EU prioriterar rätt saker och blir smalare och vassare i framtiden?

Anf. 6 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Jag börjar med Marie Granlunds frågor och att EU har en hemläxa att göra. Ulrika Karlsson nämner väckarklockan.

Det är onekligen så att EU – det har också jag uttryckt – måste bli bättre på att leverera, inte minst när det gäller migrationspolitiken. De beslut som har fattats måste bli av.

Med all respekt för att länderna har olika kapacitet och är olika förbättrade i fråga om migrationspolitiken har det ändå gått för långsamt. Sverige kan inte ensamt styra att det ska gå fortare. Sverige ligger på hela tiden i bilaterala och multilaterala samtal och sammanhang om att implementeringen måste bli bättre.

Det finns viktiga frågor. Regeringen menar att arbetet ska göras inom ramen för vad som finns nu. Vi ser inte framför oss någon stor förändring av fördraget eller mandatet. Det är inte vad som är viktigt nu. Nu är det

viktigt att få ordning på det som finns att göra. Flyktingfrågan har nämnts. Att bekämpa terrorism har nämnts. Jag vill lägga till arbetsmarknaden.

Det är helt rätt som Ulrika Karlsson resonerar. Frihandeln är oerhört viktig. Det gäller också konkurrenskraften. Det måste finnas tillväxt, och vi måste skapa jobb. Det ska finnas en demokratisk förankring. Jag menar också att det är viktigt att för medborgarna visa att det är ländernas medborgare som står i mitten. Det är deras liv och framtid som diskussionerna är till för. Vi bör ha större tyngdpunkt på dessa frågor så att medborgarna på riktigt kan känna att organisationen är till för dem. Jag är helt övertygad om att en majoritet inte upplever det så, även om vi i Sverige kan visa ett starkt stöd för EU – vilket gläder mig. Det är ofrånkomligen så att vi behöver detta samarbete för att kunna göra bra också här hemma, men vi skulle tjäna på att brevid konkurrenskraft och frihandel lägga till hur vi skapar ett medborgarnas Europa så att människor i gemen känner att EU är ett projekt som de har glädje av.

Jag säger återigen att detta ska ske inom ramen för vad som finns i dag, det vill säga dagens fördrag och dagens mandat. Det vore bortkastad tid att diskutera nya uppgifter för EU och den typen av förändringar. Vi klarar detta inom dagens EU.

Det är viktigt att EU börjar leverera.

Vi vill ha ett samarbete med Storbritannien. Det måste bli en skillnad. Var går balansen? Först måste också Storbritannien ge uttryck för vad de vill. Så här långt kan man inte ana att leave-sidan hade eller har någon plan. Vad innebär det att lämna EU? Jag har ännu inte hört något om en strategi, hur de vill att den ska se ut eller vilken typ av avtal de vill ha. Det vet vi ännu inte. Innan Storbritannien har bestämt sig är det svårt för oss att förhålla oss till vad den strategin skulle kunna vara. Där får vi vara öppna. Jag vidhåller att vi inte har någon som helst anledning att försöka göra det så besvärligt som möjligt för Storbritannien. Vi vill ha en bra relation mellan EU och Storbritannien samt mellan Sverige och Storbritannien.

Men samtidigt måste det vara någon skillnad. Jag har hört en del politiker uttrycka att Storbritannien ska vara nästan som förr, att man ska fortsätta med frihandeln som förr och samtidigt gå ur EU. Nej, så kommer det inte att bli, utan någon förändring blir det. Annars blir det kaos i EU. Då ska alla gå ur EU, vilja omförhandla, ha samma rättigheter men inga skyldigheter. Det skulle vara mycket olyckligt för EU.

Jag delar synen på att vi ska stärka frihandeln, konkurrenskraften och den demokratiska förankringen. Vi behöver också stärka medborgarperspektivet, men vi kan göra det inom ramen för det som finns i dag.

Jag uppskattar att Ulrika Karlsson tog upp frågan om den demokratiska förankringen. Där har regeringen gått vidare med ett bra initiativ som den förra regeringen tog om en utredning av synen på EU som demokratisk institution. Den visar på tydliga brister. Det finns brister i kunskaper, och det brister i delaktighet. Regeringen arbetar med hur vi här hemma kan skapa bättre delaktighet, mer kunskap och ge mer information om vad EU faktiskt är, bättre delaktighet med näringslivet och civilsamhället. På så sätt kan vi få en mer levande och kontinuerlig diskussion om vad EU-samarbetet innebär och inte bara få precisa förslag.

2015/16:51
28 juni

Vi kommer att driva detta vidare och återkomma med förslag. Vi vill ha en bred parlamentarisk förankring för en process.

Sverige styr inte agendan för hur besluten ska implementeras i migrationspolitiken, men Sverige tar i alla sammanhang upp betydelsen av implementeringen. Det gör vi vid varje givet tillfälle. Vi bidrar själva för att underlätta att det är möjligt. Därför bidrar vi med resurser till dem som behöver hjälp. Jag tänker på exempelvis Grekland.

Sedan var det frågan om frihandel. Sverige är tydligt. Vi menar att det vore bra om vi kunde få till stånd TTIP – helst i år innan det blir byte av administration i USA. Det kommer i sig att fördröja hela processen med minst ett år, och det kan handla om två år. Då har vi tappat för mycket tempo.

Det verkar finnas ett tvivel i Europa på fördelen med TTIP. Vi får se om det blir möjligt. Från vår ståndpunkt vore det bra om vi kunde få avtalet i mål. Det tog de nordiska ledarna upp i samtalen med president Obama vid mötet i Vita huset i maj.

Jag tror att jag har svarat på de flesta frågor.

Anf. 7 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru ordförande! Jag noterar att samtliga partier, kanske inte Vänsterpartiet, har beklagat att Storbritannien har valt att lämna Europeiska unionen. Det gör inte vi. Vi gratulerar Storbritannien för ett klokt beslut. Det kommer nu att gå från 183 självständiga länder till 184. Ju fler självständiga demokratier det blir i världen desto bättre. Storbritannien är ett ypperligt exempel på demokrati där folket har fått möjlighet att säga vad det tycker om en så stor sak som Europeiska unionen.

Det är ett historiskt beslut som Storbritannien har fattat. Många har målat upp en skräckbild av vad beslutet kommer att innebära. Det förstår jag eftersom det handlar om stora saker. EU är ingen liten apparat. Där ingår 28 medlemsstater med en halv miljard människor, som hanterar enorma summor pengar och enorm makt över medlemsstaterna.

Det är ett faktum – och det måste upprepas speciellt vid ett sådant här tillfälle – att EU har enormt stor makt. 60 procent av besluten i lokala församlingar sker under påverkan av EU. Det gäller även 50 procent av besluten i landsting och regioner samt hela 43 procent av den svenska lagstiftningen enligt den senaste statistiken jag har tagit del av. Det är ingen liten andel beslut som vi har gett till andra länders politiska företrädare att bestämma över vårt eget land.

Därför tycker jag att det är bra att Storbritannien tar steget ut och visar att de vill styra och kontrollera sitt eget land. När så sker uppstår naturligtvis turbulens, framför allt på marknaden. Marknaden och börserna hör ju dock inte till realekonomin. Om börserna tappar i värde på ett håll stiger värdet på ett annat håll – exempelvis kan guldpriset stiga eftersom investeringarna flyttas. Pengarna försvinner inte, de byter bara plats.

Realekonomin bekymrar mig däremot mer. Regeringen – med en statsminister som för övrigt har pratat med samtliga riksdagspartier utom med oss – och den övriga oppositionen talar, som det låter, samstämmigt om att vi inte ska straffa Storbritannien. Jag utgår från att vi inte ska göra detta – där stöder vi Moderaternas inställning. Men man ska heller inte kunna plocka russen ur kakan, som jag tror att finansministern sa. Jag

utgår därför från att Storbritannien inte kommer att få ett fullgott frihandelsavtal.

Ändå sitter nämnden här, inte varje vecka men väldigt ofta, och talar om vikten av frihandelsavtal och vikten av den fria marknaden. Jag vill därför fråga om statsministern avser att låta Storbritannien fullt ut vara en del av den fria marknaden, även efter att Storbritannien lämnat EU. Om man inte gör detta utan reser handelshinder kommer det att påverka ekonomin reallt. Då är det inte investerarna på börsen som flyttar sina pengar, utan ekonomin – även den svenska – kommer att påverkas i reala termer. I ett sådant läge förstår jag den oro som målas upp. Men då målar man också i praktiken upp detta scenario genom egna beslut, helt i onödan.

Jag vill trycka på att det är väldigt viktigt att regeringen driver på för att Storbritannien även efter att man lämnat EU får vara en del av den fria öppna marknaden.

Jag vill också trycka på att det är viktigt att vi inte ökar vår EU-avgift nu när Storbritannien kommer att lämna den europeiska unionen – jag utgår från att man respekterar utslaget i folkomröstningen och faktiskt gör detta. Storbritannien stod för över 100 miljarder årligen i bidrag till den europeiska unionen. Låt oss då ta tillfället i akt genom att proportionerligt minska våra utgiftsposter inom Europeiska unionen i stället för att göra som man alltid tidigare gjort och ständigt öka avgiften till Europeiska unionen. Detta belastar svenska skattebetalare och svensk välfärd, som vi hoppas att regeringen prioriterar och vill stärka snarare än försvaga.

England är ett stort land. Det är ett av världens rikaste länder. Jag hoppas och utgår från att vi får möjlighet att uttrycka vår mening här, eftersom statsministern uppenbarligen tidigare har pratat med samtliga partier utom med oss. Detta är vårt enda tillfälle att säga vad vi tycker i ett läge där vi faktiskt har någonting annat att säga än övriga politiska partier, vilket i och för sig sker ofta just i EU-nämnden.

Låt oss återgå till att tala om den engelska importen och exporten. England är ett väldigt starkt land ekonomiskt. Faktum är att England handlar med EU i högre grad än vad EU handlar med England. England importerar alltså mer från EU – över 50 procent mer – än vad de exporterar till EU. England är även fortsättningsvis ett viktigt land att handla med. Om man nu inte låter England vara en del av den fria öppna marknaden kommer detta att drabba Sveriges medlemskap i unionen dubbelt, helt i onödan. Jag vill därför försäkra mig om att statsministern driver på i dessa frågor.

Jag läste i en artikel i Dagens industri i går att EU måste bli bättre och inte ha mer makt. Detta var rubriksättningen – jag är inte alls säker på att det var vad statsministern sa, men rubriksättningen var intressant. Står statsministern för Dagens industris rubriksättning för gårdagens artikel? Och kan statsministern i så fall garantera att det blir så? Om han inte kan göra det blir rubriksättningen ganska meningslös. Då vill jag i så fall höra om statsministern dementerar den rubriksättningen, för den är väldigt intressant.

Utfallet av detta måste anses visa att det finns en stor opinion i Europa och även i Sverige. En stor del av svenska folket vill inte se mer maktöverföring. En majoritet är för ett medlemskap i unionen, men en majoritet är inte för ökad maktöverföring. Jag vill höra hur statsministern

2015/16:51

28 juni

kommer att agera framdeles. Kommer man att fortsätta att överföra mer makt till EU, eller kommer man att låta sig påverkas av den opinion som finns i Sverige och i Europa?

Jag vill understryka att vad gäller migrationspolitiken och ett snabbt genomförande av regelverket har vi inte samma linje som regeringen. Inte heller på detta område vill vi överföra mer makt. Det skulle innebära att vi överför makten till EU på ett av de viktigaste politiska områdena, som påverkar statsbudgeten och vår förmåga att fördela pengar inom välfärden på samtliga områden. EU ska inte bestämma över svensk migrationspolitik – detta vill jag göra väldigt klart. Jag vill också hänvisa till vad vi sa i EU-nämnden förra onsdagen.

Vi vill inte heller se ett fördjupande av EMU. Tvärtom vill vi se att man respekterar den svenska folkomröstningen. Om nu regeringens inställning är att man ska respektera Englands folkomröstning tycker jag också att man ska respektera den svenska folkomröstningen som hölls om EMU och kräva ett svenskt undantag till euron. Det har ännu inte skett, och jag tycker att det är dags att det sker. Kan man respektera ett annat lands folkomröstningar kan man väl också respektera utslaget i svenska folkomröstningar. Det tycker jag är det minsta man kan begära från en statsminister och en regering som är utsedda att företräda folket.

Jag vill också fråga statsministern om han kan tänka sig en svensk folkomröstning om EU. Det är ett faktum att det medlemskap vi har i dag står väldigt långt ifrån det medlemskap svenska folket röstade om 1994. I övrigt hänvisar jag till vår avvikande mening från i onsdags.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Jag är medveten om att partiföreträdarna har behov av att lägga ut texten lite. Vi avser att i huvudsak ha en runda mellan partierna, och om övriga ledamöter från Socialdemokraterna eller Moderaterna vill yttra sig är det naturligtvis fullt i sin ordning.

Också från Miljöpartiets sida beklagar vi men respekterar att en majoritet av dem som röstade i folkomröstningen i Storbritannien ville gå ur EU. Som statsministern sa är det inte uttolkats vilken typ av relation Storbritannien vill ha i framtiden med sina närmaste grannländer inom EU och Europa och vilken relation man vill ha till Sverige. Det kommer att bli oerhört viktigt, som statsministern pekar på, att få en indikation på detta och att få Storbritannien att uttrycka hur man vill stå utanför unionen och på vilket sätt det kan skapa fortsatt bra förutsättningar för relationer med Sverige. Vi har ju oerhört starka förbindelser.

Detta får naturligtvis väldigt stora konsekvenser också på EU-sidan. Även om det inte kommer upp på mötena i dag och i morgon blir det naturligtvis förändringar, inte av fördragskaraktär men i arbetssätt och utvecklingsinriktning för Europeiska unionen.

Det är viktigt att Sverige fortsätter på det som har varit en tradition och kraftfullt verkar för att EU inte blir en klubb enbart för de länder som vill slå sig samman tajt och som *ett* land utan snarare som just ett samarbete mellan länder.

I dag är det kanske viktigare än någonsin att fokusera detta samarbete på de verkligt gränsöverskridande frågorna för de europeiska länderna. Människor ser i dag arbetsmarknaden, sina utbildningsmöjligheter och näringsmöjligheter väldigt europeiskt. Men det största hot som jag och

Miljöpartiet ser med den förändring vi nu går in i är att de europeiska länderna återigen sluter sig och diskuterar sina interna relationer, när vi har en värld som kräver aktiva europeiska länder i den globala politiken. Grunden till flyktingkrisen är ju flyktingar i och mellan länder som är i kris, och de behöver samarbete och hjälp. Vi behöver mer av samarbete, precis som statsministern sa.

Jag vill bara understryka att det globala samarbetet i dag verkligen behöver europeiska länder och ett EU som kan samarbeta. Det är därför som man får beklaga den majoritet av Storbritanniens befolkning som nu har röstat för att samarbeta mindre i EU, men vart den vägen leder ligger väl mer i framtidens händer.

Jag har två frågor. Den ena är naturligtvis särskilt prekär för Sverige och gäller det framtida samarbetet i EU på de finansiella och monetära områdena. Euroländerna har ju haft ett särskilt samarbete medan Sverige, bland annat av den anledningen, har haft en stark samarbetspartner i Storbritannien. Hur ska detta samarbete kunna fungera på ett fullgott sätt och inte minska Sveriges inflytande i det kommande samarbetet när Storbritannien inte finns där som ett icke-euroland?

Den andra frågan är den fråga som statsministern tog upp och som vi alla hade förutsett skulle stå i fokus på toppmötet om inte resultatet av den brittiska folkomröstningen hade blivit som det blev, nämligen migrationsfrågan.

Jag undrar hur och i vilka forum de vidare diskussionerna kommer att föras när det gäller det globala partnerskapet, som jag tror att man kan fylla med ett väldigt viktigt och bra innehåll. Men jag hör i civilsamhället en oro för att det blir för mycket fokus på att hålla inne bistånd för dem som inte får återvändandeavtal. Minister Ann Linde har varit tydlig här i nämnden med att det inte är Sveriges linje men att det är mänskliga rättigheter som måste stå i fokus och att få ett partnerskap som möjliggör för människor att stanna och utvecklas men kanske också flytta mellan olika länder för att ge möjligheter till stabilitet och ekonomisk utveckling. Det är viktigt att det globala partnerskapet är på de premisser som Sverige också tidigare har indikerat. Jag skulle vilja höra lite mer om detta.

Anf. 9 ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för redovisningen inför det som komma skall på Europeiska rådet!

Jag tänker uppehålla mig vid i huvudsak två frågor, nämligen brexit och migrationsfrågan.

I likhet med många andra beklagar jag folkomröstningsresultatet, men självklart respekterar även vi i Centerpartiet det brittiska folkets ställningstagande i brexitfrågan. Storbritannien har under många år varit en viktig partner för Sverige och för EU i alltifrån handel till säkerhetsfrågor.

Låt mig börja med att konstatera att grunden för Europasamarbetet och det som numera kallas för EU faktiskt är freden i Europa. Till detta ska läggas de fyra friheterna och den inre marknaden som jag kallar för hjärtat i EU-samarbetet.

Det betyder så oerhört mycket för människor runt omkring i Europa att kunna resa till varandra, att kunna arbeta i andra länder, att kunna

studera någon annanstans än i sitt hemland men också att kunna köpa varor från andra länder än det egna – bara för att ta några exempel på nyttigheter med Europasamarbetet.

Om vi hanterar processen vad gäller brexitfrågan på fel sätt är allt detta hotat. Därför måste vi nu ha en ansvarsfull utträdesprocess efter folkomröstningen i Storbritannien som minimerar den oro och instabilitet som vi nu ser. Det är då angeläget att processen kommer igång. EU:s viktiga processer får inte kidnappas. Samtidigt är det självklart angeläget att Storbritannien hinner samla sig efter den process som man har haft om de förhandlingar som kan komma och gör så på ett ansvarsfullt sätt.

Det är också viktigt att EU kan visa handlingskraft i den här situationen. Det är synnerligen viktigt att vi inte agerar i affekt och att vi kan respektera de regelverk som finns, både i EU och i Storbritannien.

För att sammanfatta får vi nu en ansvarstyngd process. Det handlar inte om att hasta men ej heller – det vill jag verkligen betona – om att sinka processen. Då får vi under alltför lång tid den instabilitet och oro som människor, företag och andra organisationer och liknande nu känner. Jag tror inte att vi ska ha det på det sättet. Det tjänar inte människor i Europa på.

Vad ska vi då göra åt det här? Som jag ser det måste EU bli en angelägenhet för fler. EU måste stå för närhet och nytta. Hur kan man göra det? Ett sätt är att göra färre saker men att göra de saker som vi ska göra på ett bättre sätt. Vi måste, som jag ser det, styra mindre på detaljnivå, vara mindre kläffingriga. Vi måste kanske ägna oss mer åt miljöfrågan men också åt jobbfrågan.

EU som helhet behöver ta ansvar och helt enkelt visa handlingskraft i denna svåra tid. Vi måste få ett EU som är mer i takt med människor, deras åsikter och vad de ser framför sig.

Jag och Centerpartiet vill framåt fokusera på hur vi kan förändra EU när det gäller att göra färre saker men att göra de saker EU ska göra på ett bättre sätt. Vi vill alltså ha mindre detaljstyrning till förmån för de stora frågorna som för tillfället är handelsfrågan – självklart – men också miljö- och klimatfrågan och migrationsfrågan. Vi vill kort sagt ha ett smalare men vassare EU.

Vilka idéer har statsministern om de synpunkter som jag nu har framfört?

Jag vill också nämna migrationsfrågan. Ett antal avtal har nu slutits även i den viktiga frågan. Vi är överens om att avtalen ska följa internationell rätt och EU-rätt.

Det är viktigt att avtalen kontrolleras och att det görs på ett objektivt sätt, av någon utomstående. Vi har anlitat UNHCR för det. Jag vill ha som ett medskick att jag tror att det är viktigt att statsministern i diskussionerna om migrationen tar upp att den kontrollen ska göras och att den ska göras på ett objektivt sätt, av någon utomstående. Man ska sedan följa rekommendationerna, från till exempel UNHCR.

Migrationen som helhet är verkligen en global utmaning. Men den är också en möjlighet, om den hanteras på rätt sätt. Alliansen har vid flera tillfällen påpekat att det är viktigt att vi även fortsättningsvis har arbetskraftsinvandring till vår kontinent. Vi har vid flera tillfällen tidigare framfört en alliansgemensam avvikande uppfattning. Den vill jag framföra igen. Den lyder som följer: I det här sammanhanget vill vi även

Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Sverigedemokraterna gratulerar. Vi har helt enkelt olika uppfattningar där. Det är bara att konstatera det. De som gratulerar i andra länder är Donald Trump, Le Pen och några andra. Jag har en helt annan uppfattning.

Det blir ibland en illusion. Enligt Sverigedemokraterna skulle det ultimata vara att vi inte hade någon nationalstat och inga landsting och inga kommuner. Man ska klara sig själv, för då får man bestämma. Det är bara det att verkligheten gör sig påmind, och man får inte bestämma allting själv.

Ibland är samarbete det bästa. Det är därför vi har kommuner. Det är därför vi har nationalstater med parlament. Vi förstår att vi måste göra det här tillsammans, att vissa beslut måste fattas på nationell nivå. Det finns också en logik i att en del beslut fattas på EU-nivå. Det blir en illusion när man tror att vi kan bestämma allting.

Sverige blir alltmer beroende av vår omvärld. Då gör man, enligt min uppfattning, falsk reklam om man tror att vi kan bestämma allting själva, trots att omvärlden sätter ganska mycket av ramarna. Vi ska vara med där ute. Det är då vi får inflytande på riktigt. Det är min bestämda uppfattning.

Jag har därmed inte sagt att EU ska ha mer inflytande. Flera har varit inne på om det ska vara mer eller mindre inflytande. Ibland har vi kanske olika uppfattningar om vilka frågor vi tycker att EU ska hantera eller inte. Det kan skilja mellan länder, och det kan skilja sig inrikespolitiskt.

Jag tror inte att vi just nu ska ge oss in i någon diskussion om förändring av mandatet för EU. Det är inte det medborgarna ser framför sig. Då får vi som sagt en lång diskussion. Det vi ska göra nu är att leverera det vi redan har att göra. Det gäller inte minst migrationsfrågan, men vi ska också se till att ta COP 21-förhandlingarna vidare på ett bra sätt. I det avtalet kan EU spela en mycket viktig roll.

När det gäller Storbritannien och frihandelsavtal har vi aldrig varit för hinder i onödan. Men det är naivt att tro att man kan kliva ur en union och ha kvar tillgången till dess fyra friheter och rörligheten men inte ha några skyldigheter. Det är naivt att tro att någon skulle acceptera det över huvud taget. I så fall skulle det inte finnas någon anledning att ha unionen med de här reglerna.

Jag betonar att Sverige inte har någon uppfattning om att vi på något vis ska försvåra för Storbritannien. Men Storbritannien måste själva bestämma vad man ser framför sig. Leave-sidan har inte pratat om att man vill ha några förpliktelser. Då blir det såklart en viss form av avtal. Vi kan inte heller säga att Storbritannien ska ha ett väldigt förmånligt avtal i förhållande till exempelvis Norge. Det gäller alltså att ligga rätt och balanserat. Det får helt enkelt bli ett förhandlingsresultat utifrån den balansen.

I fråga om EU-avgiften försvinner inte Storbritannien ur unionen här och nu. Storbritannien är fortfarande medlem. Det finns ingen diskussion

om någon förändrad medlemsavgift. Det står inte på dagordningen över huvud taget.

På frågan om jag tar ansvar för rubriker i Dagens industri svarar jag: Nej. Om jag skulle ta ansvar för olika rubriker i tidningarna skulle jag nog inte få göra något annat. Jag tar ansvar för mina egna uppfattningar. Hur det sedan uttrycks i medierna är deras ansvar.

Ska EU ha mer makt? Nej, jag ser inte framför mig att vi nu ska ha någon diskussion om förändrat fördrag, om att EU ska göra mer på de olika områdena. Jag ser dock framför mig att vi ska leverera. Vi ska ha ett medborgarnas Europa. Vi måste sätta folk i centrum. Det är människors framtid, människors liv det här handlar om. Det är därför EU finns. Organisationen finns till för att förbättra för länderna och deras medborgare. Det vill jag sätta mer i fokus. Men jag anser att man kan göra det inom ramen för det samarbete vi har i dag.

Det blir mitt svar också när det gäller migrationspolitiken. Den håller vi på att utveckla. Det finns ett förslag från kommissionen. Jag ser fram emot fortsatt diskussion. Det är nämligen ett gemensamt ansvar. Det är en typisk fråga där det är viktigt med samarbete mellan EU:s länder, så att inte några länder får hela ansvaret.

EMU är inte aktuellt över huvud taget. Vad euroländerna gör, deras samarbete, styr vi däremot inte över helt och hållet. Men uppfattningen är klar; det euroländerna eventuellt vill göra på ett annat sätt eller vill göra mer av får *inte* försvaga EU-samarbetet i sin helhet. Och när man nu tar kliv framåt bör man ge icke-euroländer möjlighet att, om de så vill, ansluta till samarbetet. Det gäller exempelvis de produktivitetsländer som jag nämnde i inledningen. Vi ska själva få välja om vi vill vara med eller inte.

När det gäller svensk folkomröstning om EU tycker jag inte att vi ska ha det. Vi har ett samarbete som vi ska förbättra. Jag är inte hundra procentigt nöjd med det samarbetet. Men vi ska ha det samarbetet eftersom det är bäst för Sverige. Det vore oansvarigt gentemot Sverige, och av många skäl, att påbörja en sådan diskussion. Det skulle skapa instabilitet. Det är inte vad vi vill ha. Vi vill ha stabilitet. Vi vill ha långsiktighet. Därför är en svensk folkomröstning fel väg att gå.

När det gäller Miljöpartiets frågor om euroländer var jag inne lite grann på det. Fru ordförande kanske är nöjd med det svaret? Vi styr alltså inte över vad som händer i euroländerna. Men det är viktigt att påpeka att vi har ett bra samarbete också med euroländer. Vi har ett förstärkt samarbete med Tyskland, och jag var alldeles nyligen i Frankrike och träffade både presidenten och premiärministern och jag kommer att träffa Italiens premiärminister ganska snart. Vi jobbar alltså systematiskt för att inte vara beroende av bara icke-euroländer, utan vi måste ha ett bra samarbete överlag, med både euroländer och icke-euroländer. Det kan man bara uppnå genom dialog och kontinuerlig kontakt. Och det jobbar vi strukturerat med.

När det gäller migrationsfrågorna ser vi framför oss att de kommer att diskuteras både av justitieministrarna i RIF och av utrikesministrarna i FAC. Det är väl där det kommer att ske.

Det här är en utveckling av den diskussion EU-länderna hade med afrikanska länder i Valletta i fjol. Vi hade en mycket bra diskussion om behovet av bra samarbete på så lika villkor som möjligt. Även om grund-

villkoren är olika ska det finnas respekt för varandra. Det måste bygga på ett partnerskap. Där är vi överens om tagen. Men länder som enligt internationell rätt är skyldiga att ta emot sina egna medborgare igen måste följa det. Annars har vi ingen ordning i migrationspolitiken.

Jag tror att det går att hitta bra balans mellan att stödja med utveckling i de enskilda länderna, i regionerna, och att ha ordning på migrationspolitiken. Det finns alla möjligheter för att göra det på ett humant och rättssäkert sätt.

I fråga om Eskil Erlandssons uppfattning vad gäller brexit instämmer jag. Det är därför jag flera gånger har understrukt att det ska ske med ansvar och stabilitet. Det är själva poängen nu. Det är en ganska delikat situation. Vi vill inte att något annat ska röra till det ytterligare. Vi vill ha stabilitet och ansvar, och vi vill komma igång så snabbt som möjligt. Men vi vill inte stressa så att det blir ett dåligt resultat.

Enligt artikel 50 kan processen dock bara aktiveras av Storbritannien självt. Vi kan inte pusha dem dit. Men det finns rimligtvis ett incentive också för Storbritannien för att inte dra ut på tiden. En lång tid av osäkerhet är ingen hälsosam situation för Storbritannien heller. Jag tror att det på båda sidor finns drivkrafter för att komma igång så snabbt som möjligt. Men man behöver få tid för förberedelse eftersom det är oerhört komplexa frågor.

Jag tror att jag därmed har svarat Eskil Erlandsson också när det gäller mer eller mindre olika frågor. Det vi behöver göra är inom nuvarande ramar, nuvarande mandat. Vi behöver bli bättre på att visa att det är medborgarnas Europa, att vi klarar migrationsfrågan, att vi arbetar aktivt mot terrorism för människors säkerhet och att vi arbetar med klimatfrågan. Vi kan leverera mer när det gäller den typen av frågor. Men jag tror inte alls att det är rätt läge att förändra mandatet.

Anf. 11 JENS HOLM (V):

Jag vill prata om migration och om folkomröstningen i Storbritannien.

Vi i Vänsterpartiet är fortfarande djupt oroade över situationen på Medelhavet och den så kallade flyktinkatastrofen överlag. I den här kontexten blir jag ännu mer oroad. Statsministern och egentligen hela EU-ledarskapet försöker nu sända en bild av att de håller på och löser frågan. Det är avtalet med Turkiet som har löst frågan. Visst är det så. Få människor flyr från Turkiet över till de grekiska öarna i dag. Men människor söker bara nya och alltmer desperata vägar. Jag vill påminna om att det är fler människor som har drunknat på Medelhavet under det första halvåret i år än under samma period i fjol.

Nästan 3 000 människor har drunknat under årets sex första månader. Detta visar att Turkietavtalet och de åtgärder som EU hittills har vidtagit inte har löst någonting, utan man skjuter bara över frågan och ansvaret på andra. Krisen och de stora problemen består.

Jag tycker, och det sa även statsministern, att utvecklingen i Turkiet är mycket oroväckande. Statsministern och regeringen har under hela denna process sagt att Turkiet inte är ett säkert land att återsända människor till. Men med detta avtal återsänder vi nu människor till just den repressiva stat som Turkiet är.

I förslaget till slutsatserna nämns inte ett ord om den så kallade permanenta omfördelningsmekanismen, som också Ulrika Karlsson från Moderaterna var inne på. Det gäller de 160 000 människor som ska omfördelas mellan länderna. Att man inte lyckats få detta till stånd är ett stort fiasko för EU. Det finns inte en enda referens till det här i slutsatserna, och statsministern tar inte ens upp frågan att man kommer att driva att detta ska föras in.

I stället talas det om ett partnerskap med nya länder. Då vill jag ha svar på en konkret fråga, Stefan Löfven: Vilka länder kan ingå i sådana partnerskap? Är det Libyen som man syftar på?

Alla i EU-nämnden har säkert fått brev från Rädda Barnen, Concord och andra frivilligorganisationer. De är väldigt oroad över utvecklingen. Jag önskar att Sverige här hade stått upp för internationell rätt och att vi inte driver på i den utveckling som jag tycker att vi verkar gå mot nu. Det handlar inte bara om ett Turkietavtal, utan nu vill man ha avtal även med andra länder som ska bli våra gränsvakter mot flyktingar.

Jag tror att resultatet av folkomröstningen i Storbritannien beror på att det finns ett stort och starkt växande missnöje mot EU. Det gäller även runt om i Europa. De få gånger folk får tycka till röstar de nästan alltid mot att mer makt ska flyttas över till EU-nivå.

Det finns nog ett stort missnöje med EU:s politik i sig. Man tar på sig en stor kostym och ska lösa alla stora frågor men levererar sedan inte. Vi har migrationsfrågan, som jag just var inne på. Men det handlar även om den ekonomiska politiken. Man för konsekvent en åtstramningspolitik som har lett till ökade klyftor och faktiskt en permanent massarbetslöshet inom Europeiska unionen. Vi ser också en väldigt segregerad arbetsmarknad. Människor gör samma jobb men har olika villkor och olika lön beroende på nationalitet.

Att vi har fått en sådan social dumpning är ett resultat av EU:s politik. EU har på domstolsnivå vid flera tillfällen ifrågasatt att man ska kunna ha nationella regler och kollektivavtal. Det borde enligt vår mening vara en självklarhet för att skydda löntagarna.

Den fria rörligheten är något väldigt bra, och vi ska verkligen värna den. Det är bra att vi kan arbeta i olika länder, men en självklar princip borde då råda: Det ska vara samma lön och samma villkor för samma arbete. Därför är ett socialt protokoll så viktigt, Stefan Löfven. Det har du, ditt parti och hela fackföreningsrörelsen talat om och lovat länge.

Nu ser vi ett nytt EU, oavsett vad vi tycker om den uppkomna situationen, och vi har en historisk möjlighet till reformer. En bättre möjlighet kommer helt enkelt inte att ges. Därför vill jag att Stefan Löfven lyfter upp frågan om att ett socialt protokoll ska föras in i EU:s fördrag. Det ska där anges att vi självklart ska ha fri rörlighet men att samma regler och samma löner ska gälla för samma arbete. Jag förstår att man inte kan lösa frågan just på detta toppmöte, men den borde tas upp. Jag vill veta om Stefan Löfven kommer att lyfta upp frågan om ett socialt protokoll. Det är en konkret fråga.

Fru ordförande! Jag vill avslutningsvis säga att det är bra att Storbritannien inte ska straffas. Det vore extremt kontraproduktivt. Om man i stället förhandlar om någon form av avtal med Storbritannien kan vi ha goda relationer goda grannar emellan. Det är extremt viktigt.

Jag har ytterligare en konkret fråga: Vad är regeringens ståndpunkt

om vem som ska sköta förhandlingarna med Storbritannien? Är det kommissionen, som verkar vara väldigt på och energisk i detta, eller är det rådet? Enligt min mening borde rådet självklart sköta förhandlingarna.

Avslutningsvis finns det i slutsatserna, fru ordförande, förslag om ett fördjupat militärt samarbete mellan EU och Nato. Jag förstår verkligen inte varför EU ska ha ett sådant samarbete. Vi i Vänsterpartiet tycker inte att vi ska ha det. Tycker verkligen regeringen att det är en bra idé?

Anf. 12 TINA ACKETOFT (L):

Tack, statsministern, för redogörelsen!

Jag tror att det var Marie Granlund som första frågeställare som anförde hur viktigt och skönt det är att vi har en bred politisk förankring och enighet här i salen. Det gör dock att det finns få nyheter att tillföra när man kommer som näst sista talare.

Låt mig börja på en mer personlig bog. Storbritannien gick med i EU 1973, om jag inte minns fel. Jag tittar upp mot läktaren och representanten från den brittiska ambassaden för att få bekräftelse på året. Sverige gick, som vi alla är fullt medvetna om, med 1995. I glappet däremellan studerade jag i Storbritannien. Låt mig säga att det inte var någon enkel studiegång.

Det verkar vara ett mantra nu att säga att man ska beklaga men respektera utgången av Storbritanniens val. Jag beklagar det i allra högsta grad. Jag tror att Storbritannien har skjutit sig självt i foten, och jag tror att resterande länder i EU kommer att få ett jättestort problem med detta – därmed inte sagt att jag inte respekterar utgången av valet, för det gör jag naturligtvis. Men vi måste nog alla fundera på om det verkligen är rimligt att man fattar ett så stort beslut vid ett enda tillfälle och med enkel majoritet. Jag var lika kritisk 1994 vid den svenska folkomröstningen. Det får så fundamentala effekter för så många människor. Det är en större politisk fråga, men jag tror ändå att vi måste fundera på den i fortsättningen.

Om vi fick 1 krona eller ännu hellre 1 euro – nu är ju kursen inte så hög i och för sig – för varje gång någon sa ”ett smalare men vassare EU” eller ”vi måste bli bättre på att leverera” hade vi alla varit rika. Men då är frågan återigen, vilket Jens Holm adekvat lyfter fram: Vad menar vi när vi säger ”ett smalare men vassare EU”?

Med det menar jag inte kollektivavtal eller sociala protokoll, men det är förmodligen vad statsministern menar. Han får dock svara själv på Jens Holms fråga. I så fall får vi genast ett bredare men förmodligen trubbigare EU. Det är dock problemet. Det är enkelt att säga ”ett smalare men vassare EU” och ”vi måste bli bättre på att leverera”. Men vilka är ”vi”? Det är ju vi som sitter här i EU-nämnden som är EU. Vi är folkvalda och våra MEP:ar är folkvalda, och på samma sätt är det i alla 28 medlemsländer. Det kan inte bli bättre än vad vi är.

Vi måste självklart leverera och tala om för folket, precis som statsministern säger, vad EU gör bra. Det är så otroligt lätt att sjunga med i kören om alla problem som EU medför. Se i stället på allt vi fått genom EU! Det är avsevärt mycket enklare för mina barn att åka iväg och studera. Och det är avsevärt mycket enklare att bygga företag ute i Europa

liksom att tala om mänskliga rättigheter – till och med i Turkiet! Där börjar de nu, och är tvungna, att lyssna på talet om mänskliga rättigheter.

Allt detta har EU bidragit med. Då kan vi väl kanske ta lite fiskeregleringar och kemikaliekvoter – eller om det är tvärtom. Det är vi som är EU, och det får vi inte glömma. För när vi som folkvalda glömmet det får vi ett sådant resultat som Storbritannien nu har fått. Det är detta som är problemet.

Jag hoppas och tror att vi har en politisk gemensam samsyn så att Sveriges regering, inklusive alla ministrar, kan åka ned med det i ryggmärgen. Sedan kan man diskutera och argumentera utifrån andra aspekter på detaljfrågorna.

Precis som statsministern tror jag inte att det är läge för några stora fördragsändringar nu. Det skulle bli kaos. Det skulle också bli kaos om Storbritannien drog ut på sitt svar. Jag sa att jag respekterar utfallet av valutgången i Storbritannien, men det verkar faktiskt inte som om Boris Johnson gör det. Det är tveksamt om han över huvud taget respekterar utfallet. Men självklart måste vi ha en vuxen diskussion och debatt med Storbritannien, utan att vi sätter kniven mot strupen eller kör med några hämndaktioner som vissa politiker i södra EU nu verkar göra. Vi måste ha en konstruktiv diskussion om vart vi ska ta vägen och hur vi nu ska se till att detta blir den bästa möjliga lösningen för EU, Sverige och Storbritanniens ungdomar. De ska inte behöva ha det helse jag hade 1988 när de ska ut och studera.

Jag tror som sagt att vi måste vara duktigare på att förmedla optimism. Kan vi inte förmedla trygghet, tilltro och tanken på tillväxt har vi ingenting att komma med. ”Trygghet, tillit och tillväxt” är nog ett mantra man behöver ha i stället för ”ett smalare men vassare EU” och ”vi måste bli bättre på att leverera”.

Mina kollegor har tagit upp frågan om migration. Detta faller nu tyvärr bort. Det är inte ofta, Jens Holm, som Vänsterpartiet och Liberalerna är eniga, men när det gäller migrationsfrågan är vi väldigt ofta det. Även jag är oerhört rädd för att man sopar hela frågan under mattan då annat kommer högre upp på agendan.

En fruktansvärd bild av ett drunknat barn var vad som fick opinionen att svänga. Nu har vi 3 000 drunknade barn och vuxna – som vi vet om – under bara det senaste halvåret. Självklart måste denna fråga alltid ligga högst upp på agendan. Beslut måste verkställas. Som statsministern också sa, och det är jag glad över, måste en ambitiös asylpolitik naturligtvis i förlängningen vara den enda väg vi kan gå om vi ska lösa detta. Jag förstår att det inte är läge att stå på barrikaderna för det just denna tisdag och onsdag, men i fortsättningen är det den enda lösning vi kan ha.

Jag hade egentligen inte tänkt nämna något om utrikesfrågorna, men jag måste ändå göra det när Jens Holm nu säger att Nato inte är vägen att gå. Liberalerna tycker precis tvärtom. Vi tror, precis som statsministern poängterar, att samarbete mellan Nato och EU stärker stabiliteten och försvaret. Jag hoppas att ett gemensamt försvar är en linje som förs fram väldigt tydligt.

Det som oroar mig mycket när det gäller utrikespolitiken och den förändrade agenda som vi nu har i och med Storbritanniens besked – dock inte avsked – är de fortsatta sanktionerna mot Ryssland. Statsministern bekräftade här, men jag vill än en gång föra det till protokollet, att vi

måste försöka att få alla 27 att enas om att vi står fast vid sanktionerna mot Ryssland. Skulle vi vika när det gäller detta har vi inte längre i EU en tydlig och stark aktör på den internationella arenan.

2015/16:51
28 juni

Anf. 13 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen! Jag tror att flertalet här tycker att utfallet i Storbritannien var tråkigt. Samtidigt måste vi naturligtvis respektera folkets val. Man kan dock förundras över att det inte verkar ha funnits någon strategi för att detta utfall kunde komma. Det borde rimligtvis ha funnits en strategi – om man röstar ja blir det på ett sätt och om man röstar nej gör vi så här.

Att ha en strategi där det går flera månader när ingen vare sig ska leda landet eller leda dialogen med EU känns ohållbart. Det är totalt oacceptabelt, och detta måste framgå i diskussionen med David Cameron. De måste ha en strategi för hur dialogen aktivt ska gå till redan från det här mötet. Detta skapar osäkerhet på marknaderna och i politiken. Det påverkar även EU, varför EU naturligtvis måste markera.

När det gäller frågan om folkets röst var ju tanken med Lissabonfördraget, som vi antog 2009, att öka medlemsländernas och de nationella parlamentens inflytande. Jag tycker att det har gjorts bra, men vi har nog varit dåliga på att kommunicera det.

Min partiledare har föreslagit att man kanske skulle kunna gå vidare med idén om ett rött kort. Jag uppfattar det som att statsministern har en viss öppenhet för det. Detta skulle innebära att de nationella parlamenten skulle få ett slags vetorätt. Med ett gult kort kan kommissionen fortsätta med samma förslag, men med ett rött kort och om 55 procent av parlamenten säger nej skulle det inte gå att fortsätta. Frågan är om statsministern kan tänka sig att ta upp detta på det kommande mötet.

Vad gäller migration är jag lite orolig eftersom olika ministrar har sagt olika saker här i EU-nämnden. Det gäller bland annat Frontex, där man först sa nej. Nu har i och för sig både statsministern och övriga i regeringen sagt att man vill ha starka yttre gränser och Frontex. Jag tryckte på med en interpellation i december. Därefter ändrade sig regeringen, vilket jag tycker är bra.

När det gäller att ha lagliga vägar in säger vissa ministrar att de inte vill skriva in något om det. Andra säger att det är en bra idé. Det hela är väldigt otydligt.

EU talar om blåkort och att man ska kunna komma in som kvalificerad arbetskraft.

Vi har i och med det som Eskil sa, vilket jag stöder, sagt att vi tycker att även icke-kvalificerad arbetskraft ska få möjlighet att söka jobb inom EU för att vi på så sätt ska kunna öka möjligheten till fler lagliga vägar in. Vi från Kristdemokraterna har dessutom fört fram förslaget om möjligheten att kunna söka nödisum utanför EU och att öka kvotsystemet.

Jag tror, statsministern, att omfördelningssystemet, som man kan säga nu har kapsejsat, och tvånget kring det skapar en ökad osäkerhet och ett motstånd från de nationella medborgarna. Jag tror inte att det systemet kommer att fungera i förlängningen även om vi nu driver det för att vi ser att det är det bästa just nu. På sikt tror jag att ett kvotsystem där man på lagliga, trygga och säkra vägar tar in människor till Europa och uppmunt-
rar invandring och ger incitament till att ta emot asylsökande måste vara

ett mycket bättre sätt. Med ett sådant system ökar vi också tryggheten för dem som söker skydd.

Hur ser statsministern på detta med lagliga vägar in? Jag undrar om statsministern kan utveckla det lite mer och skapa tydlighet.

Jag tycker att detta med återtagandeavtal är otydligt från regeringens sida. Det var uppe under Vallettamötet, så vi har redan uppfattat att vi har sagt: Ja, vi ska med hjälp av olika incitament se till att de som inte har rätt att stanna i EU ska återvända till sina hemländer, och vi ska därmed ha återtagandeavtal.

Diskussionen var uppe med Europaministern i förra veckan, och det var lite otydligt, vilket även regeringspartiet Miljöpartiet här understryker. Jag skulle vilja ha ett klargörande av återtagandeavtalen med de länder som ska ingå i det så kallade Vallettamötet.

Avslutningsvis väldigt kort om ins and outs när det gäller EMU: Hur ser statsministern på det? Hur ska statsministern kunna påverka så att de euroländer som stärker sitt samarbete inte fjärrar sig och vi kommer på efterkälken i samtalen utan att vi kan fortsätta att vara en del av den ekonomiska utvecklingen och politiken inom EU?

När det gäller sanktioner mot Ryssland vill jag stödja min kollega här från Liberalerna när det gäller att hålla i och att hålla fast vid sanktionerna mot Ryssland som markerar vår tydliga position att annekteringen av Krim är oacceptabel. Det är oerhört viktigt internationella sett.

Frågan om viseringsfriheten undrar jag också om statsministern kanske kan svara på när det gäller Turkiet och repressionen som ökar. Kommer frågan om viseringsfriheten över huvud taget att komma upp på agendan? När kommer den upp om den inte kommer upp nu?

Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Jag börjar med att svara Jens Holm. I förslaget till slutsatser slås det fast att problemet inte är löst. Vi ser fortfarande strömmar av människor som flyr. Det är ingen som har någon illusion om att detta är löst, men just människosmugglingen mellan Turkiet och Grekland har avtagit. Det förekommer fortfarande, men det är ett helt annat antal människor nu.

När det gäller de 160 000 har vi redan fattat ett beslut. Slutsatserna läggs inte på gamla beslut – då skulle vi ha väldigt tjocka slutsatser nu. Ett beslut är fattat, och det ligger där. Däremot har jag precis samma uppfattning som Jens Holm att det går alldeles för långsamt. Men beslutet finns, och det är anledningen till att det här inte står med varje gång.

När det gäller partnerskap hade vi en mycket bra dialog i Valletta. Från olika utgångspunkter var vi ändå överens om att det bästa vi kan göra är att försöka se till att människor inte behöver fly över huvud taget. Det måste ju vara prioritet ett. Vi vill inte att människor ska behöva göra den här flykten. Det innebär att vi som är relativt välbeställda och utvecklade länder har ett ansvar att se till att stödja sådana processer i de här länderna. Länderna vill ju inte heller ha en sådan här brain drain som det faktiskt är fråga om, utan de vill naturligtvis att befolkningen ska stanna kvar.

Kopplat till det tycker jag också att det inte alls är fel att säga att de länderna har ett internationellt ansvar. Enligt internationell rätt ska man

ta tillbaka medborgare som kommer tillbaka. Man kan inte säga: Du är medborgare här, men du får inte komma tillbaka till vårt land.

Det är inte hållbart, så jag tycker inte alls att det är konstigt att vi kopplar ihop det här. Det finns inget generellt villkorande; det är inte det som det är frågan om. I de här partnerskapen, i avtalen, får man ta det från fall till fall och se vilka förutsättningarna är för de olika samarbetena och de olika avtalen.

Jag delar uppfattningen om segregation på arbetsmarknaden. Det är ett av de områden där jag tycker att EU måste bli tydligare. Det här är faktiskt också till för de löntagare som ser till att alla de värden som vi far väl av skapas. De löntagarna måste rimligen ha bra och sjysta villkor.

Man kan resonera om vad som är hönan och ägget. Till skillnad från Tina Acketoft som menar att hon inte vill ha det där står jag upp för kollektivavtalen därför att i Sverige har vi kollektivavtal. De är en del av den svenska modellen, och EU har i stället begränsat möjligheten att använda kollektivavtal. Det skulle vara att flytta tillbaka ansvaret till landet om man säger: Det där får ni sköta som ni vill.

Jag tycker att det är fullt rimligt att man får göra det, men jag vill understryka att det inte är läge att börja med en fördragsförändring och säga att vi ska ha ett socialt protokoll också. Då får vi en lång diskussion som jag med säkerhet vet inte skulle leda någonvart just nu.

Jag tar mig hellre an utstationeringsdirektivet och ser till att det blir bättre. Vi har fått ett bättre förslag nu. Om vi kan samarbeta och se till att utstationeringsdirektivet blir verklighet har vi kommit en bit på väg. Det är konkret handling här och nu.

Vi har också påbörjat ett arbete om den så kallade sociala pelaren. Det är inte ett socialt protokoll, för det skulle innebära något annat, men inom ramen för dagens samarbete ska vi fundera på hur länderna med sina olika förutsättningar kan ta de sociala frågorna framåt. Då kan Sverige göra det på sitt sätt. Vi gör det på vårt sätt, enligt den svenska modellen. Andra får göra på sitt sätt, men det finns en social ambition i EU. Det är oerhört viktigt.

Det är alltså konkret arbete här och nu. Jag menar att om en fördragsförändring kommer att diskuteras framöver, vilket jag tror kommer att ta tid innan det händer, är det en annan fråga vad gäller socialt protokoll. Men det är inte läge för det nu, utan det är bättre att arbeta konkret med de saker vi kan förändra här och nu i stället för att föra en ganska fruktlös diskussion.

Vem förhandlar med Storbritannien? Det är Europeiska rådet som måste sitta i förarsätet och styra, men det är klart att kommissionen kommer att vara inblandad också.

Jag delar inte uppfattningen när det gäller EU:s samarbete i Nato. Jag tror att det är bra att vi har det. Det ökar säkerheten, och det finns flera andra skäl. Där har vi nog alltså bara olika uppfattning.

Jag gillade det som Tina Acketoft sa om tillit och trygghet, vilket är ett annat sätt att uttrycka det på. Det är det vi behöver ha. Jag uppfattar det som att du inte eftersträvar några stora förändringar, Tina Acketoft, utan att det är bättre att vi gör det vi ska göra och att vi hittar en lösning som är bra för Sverige, för Storbritannien och för EU. Det är hela utgångspunkten. Stabilitet och att försöka skapa tillit så gott vi kan, det är hela utgångspunkten.

Migrationen finns på agendan, men den återkommer också i höst. I oktober, om jag har uppfattat det rätt, kommer vi att mer i detalj diskutera det förslag som kommissionen nu har lagt fram. Det återkommer alltså i oktober – som det ser ut nu, är det väl bäst att tillägga.

Jag är också oroad vad gäller det här med Ryssland. Om det påbörjas en diskussion om att vi inte skulle fullfölja sanktionerna är regeringen mycket klar när det gäller att de måste vara kvar tills vi har sett att Minskavtalen är implementerade. Det är vår bestämda uppfattning.

Vi får alltså se hur det blir. Det är inte säkert att den diskussionen kommer upp, men jag vill ändå förvarna EU-nämnden om att den kan komma upp, för vissa länder har gett uttryck för att de vill att frågan ska tas upp.

När jag pratar med Cameron tar jag gärna med mig det som Désirée Pethrus sa om att det är viktigt att landet självt bestämmer sig för vilken strategi man ska ha. Det efterfrågar jag också. Här måste båda parter ha en uppfattning så snabbt som möjligt utan att ställa till det i onödan. Jag delar alltså den uppfattningen.

Vad gäller diskussionen om rött kort har ju avtalet med Storbritannien fallit. Det finns inte längre då, eftersom Storbritannien sa nej. Sedan får vi se vilka frågor som där fanns. Vad kan diskussionen ge? Olika länder tycker antagligen också här olika. Någon tycker att den frågan borde vara med men inte den, och så tycker något annat land precis tvärtom.

Jag kan inte garantera att den kommer med, men vi är öppna för att titta på vilka frågor som skulle kunna vara på bordet.

En sådan fråga är förhållandet mellan euro- och icke-euroländer. Utvecklingen på euroområdet måste tillförsäkra också icke-euroländer möjlighet att vara med i olika typer av samarbeten. Att hålla i den diskussionen tror jag nog är viktigt.

När det gäller kvotssystem på sikt är det ju det vi vill ha. Jag har själv tagit upp att det är klart att det bästa vore om vi hade mer av ett ordnat mottagande av kvotflyktingar så att vi kunde ha ett ännu större samarbete med UNHCR. Jag har tagit upp det både med den förre chefen för UNHCR och den nästan nyss tillträdde. Jag har tagit upp frågan om det går att utveckla samarbetet. Jag har också tagit upp det med några av våra europeiska länder, för det är ju det bästa vi kan ge de här mänskorna. Jag tror att vi aldrig kommer att komma i ett läge då det inte kommer hit flyktingar, men ökar samarbetet gör vi gärna så att vi hittar fler vägar.

Jag kommer däremot inte att vara positiv till nödvisum från andra länder. Där har jag en annan uppfattning, för jag tror helt enkelt inte att det skulle fungera.

Återtagandeavtal är vad vi vill ha. Vi driver de frågorna bilateralt i andra sammanhang. Kan vi nu få in det i samarbeten med de här länderna är det bra.

Frågan om ins and outs när det gäller EMU tror jag att jag har svarat på. Sanktioner mot Ryssland likaså. Viseringsfriheten kommer inte upp nu utan i oktober.

Jag upptäcker nu, fru ordförande, att jag har glömt att svara Jens Holm på frågan om vilka länder som man diskuterar sådana här samarbetsavtal med. Det står: Limited number of priority countries. På kort sikt är det Jordanien, Libanon, Tunisien, Niger, Nigeria, Senegal, Mali, Etio-

pien och Libyen. På lång sikt är det Afghanistan, Pakistan, Bangladesh och Iran. Det är de som nämns nu.

Med det tror jag, fru ordförande, att jag har svarat på allt.

2015/16:51
28 juni

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Vi ska försöka släppa statsministern inom kort. Alla partiernas gruppledare har fått lägga ut texten och avisera ett antal sedan tidigare anmälda avvikande meningar. Jag tror att det också från Vänsterpartiet finns en avvikande mening.

Jag undrar om ytterligare ledamöter vill ställa frågor till statsministern.

Anf. 16 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Fru ordförande! Jag vill upprepa, så att vi går härifrån med det i minnet, att det är viktigt att i det här läget inte forcera. Det är viktigt att i det här läget inte hasta och att inte straffa.

Det har gått fem dagar sedan folkomröstningen. Det är Storbritannien som äger resultatet av den folkomröstningen, och det är Storbritannien som måste aktivera artikel 50.

Jag vill mana till eftertanke och att utträdet ska ske så ordnat som möjligt. Vi talar om ett av våra största exportländer. Vi talar om vår främsta partner i Europasamarbetet. Det är Sveriges bästa kompis vi pratar om. 100 000 svenskar bor i Storbritannien, och 1 000 svenska företag finns där. För att de inte ska drabbas måste vi vara eftertänksamma och kloka när vi går in i den här processen.

Vidare är det nu viktigare än någonsin att visa politiskt ledarskap. Jag vill tacka för inbjudan och den utsträckta handen från statsministern när det gäller den demokratiska förankringen. Det är bra.

Samtidigt vill jag påminna om att den demokratiska förankringen måste innebära mer än bara möten. I den demokratiska förankringen måste man verkligen titta på vad EU arbetar med, vilka områden som EU ska ha, bör ha och inte bör ha beslutandemakt över. Man måste våga prioritera.

Jag vill återupprepa och återkomma till min budgetfråga. I det här läget är det viktigt att Sverige driver att de svenska skattebetalarna inte ska drabbas av ett utträde av Storbritannien. Sverige bör driva på för att inte öka den svenska medlemsavgiften utan att man prioriterar inom ramen för EU:s budget och också fortsätter att hitta allierade som kan arbeta mer aktivt för en stram EU-budget. Man måste våga ta tag i prioriteringsfrågan.

Jag skulle gärna se att statsministern hittar en strategi för hur Sverige framöver ska arbeta. Jag vet att det kanske är snävt med tid nu inför mötet i morgon, men då kommer ju stats- och regeringscheferna att ägna en hel dag åt de viktiga framtidsfrågorna. Där vill jag gärna att statsministern tar med sig detta för att hitta partner för ett framtida EU som vågar prioritera och arbeta med rätt saker, som är vassare och starkare inom dessa områden.

Anf. 17 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru ordförande! Jag vill bara berätta för nämnden att börsen just nu har gått upp med 2,2 procent. Även bankerna går upp.

Som sagt: Fokusera på realekonomin och lägg ned detta med att vi inte kan plocka russin ur kakan! Det handlar om att England behöver ett frihandelsavtal, och Sverige behöver också ett frihandelsavtal med England.

Utöver detta vill jag kommentera det som statsministern tidigare svarade på mina frågor och funderingar. Statsministern vill inte ha någon förändring av mandatet just nu när det gäller maktöverföringen från Sverige till EU. När vill då statsministern ha mer maktöverföring till EU? När är det rätt tid för att fortsätta med detta? Jag uppfattade det som att statsministern inte vill begränsa maktöverföringen, utan han vill bara pausa den en stund. Så när fortsätter vi med den här maktöverföringskarusellen?

Statsministern säger också angående EMU-diskussionen att det inte är aktuellt att diskutera den svenska folkomröstningen. Det är felaktigt. Varje tillfälle när regeringen åker ned till Bryssel och förhandlar och där Sverige har vetorätt är ett tillfälle att diskutera det som Sverige vill diskutera. Vill vi genomdriva ett undantag från euron vid varje enskilt toppmöte där Sverige har vetorätt, har vi rätt att göra detta.

Jag vill uppmana statsministern att även respektera den svenska folkomröstningen och det svenska folkets utslag i våra frågor, och inte bara respektera Englands folkomröstning, även om jag är uppriktigt glad över att statsministern vill respektera den. Men respektera också den svenska folkomröstningen! Det var länge sedan som vi höll en folkomröstning i den här frågan.

När det gäller socialt protokoll är det inte läge just nu, säger statsministern. Jag vill säga att det är ett ypperligt läge för att diskutera det just nu. Framför allt: Varför bara införa socialt protokoll? Riv upp hela utstationeringsdirektivet så att vi får ordning på den svenska arbetsmarknaden en gång för alla! Det är nu läge att diskutera detta, och det har det varit också tidigare, men man tar aldrig upp den diskussionen. Om man hela tiden skjuter upp diskussionen kommer den ju aldrig upp på bordet.

Ta nu ansvar från regeringens sida för att följa upp de vallöften som ni gick till val på! Det är min uppmaning.

Anf. 18 JENS HOLM (V):

Vi avviker från regeringens position när det gäller migrationspunkten, och jag hänvisar till vår tidigare avvikande mening som bygger på att vi inte tror på Turkietavtalet. Vi vill ha fler lagliga vägar in och så vidare.

Vi avviker också från regeringens position om Storbritannien. Vi vill att regeringen ska lyfta upp ett antal progressiva krav gentemot EU, nu när vi har en historisk möjlighet. Det gäller i synnerhet införandet av ett socialt protokoll i fördraget.

Avslutningsvis avviker vi från regeringens position i fråga om det fördjupade samarbetet med Nato. Vi vill inte ha ett fördjupat samarbete med Nato.

Anf. 19 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Till att börja med sas det att vi inte ska hasta. Jag har sagt ett antal gånger att vi inte tänker göra det, utan det gäller det här med stabilitet

och långsiktighet, det här med vad som är bra för Storbritannien, bra för Sverige och bra för EU.

Frågan om politiskt ledarskap ligger med i budgetfrågan, och den är inte aktuell. Vi diskuterar ingen ny budget och ingen ny avgift. Storbritannien kommer att vara kvar i EU under den tid som förhandlingarna pågår. Budgetfrågan finns över huvud taget inte på bordet, så det är väl lite overkill.

Sedan kommer jag in på den första informella diskussionen som vi kommer att ha på onsdagen. Vi har sedan vi tillträdde inte bara partner som är icke-euroländer, utan vi har ett bra samarbete med Tyskland, med Frankrike, med Italien och med flera andra länder och naturligtvis med våra nordiska vänner. Vi har ett bra samarbete och vi tänker att hålla fast vid det, för att vi vill göra det på ett ansvarsfullt sätt också i den här situationen.

Jag tackar för informationen om börskurserna, Skalin. Men jag tycker att den här frågan är lite bredare än så. Det här är ett mycket viktigt samarbete för Sverige. För att vi ska kunna göra rätt och stärka vår position i en global ekonomi behöver vi detta långsiktiga samarbete. Precis som Eskil Erlandsson påminde om tidigare är det här i grund och botten ett fredsprojekt. Vi i Sverige kan ibland ha lätt för att glömma det. Kontinenten har präglats av krig. Miljoner människor har dödats. Det har varit kaos och elände. Därifrån har den här kontinenten tagit sig till en situation som är betydligt mer stabil. Vi måste uppskatta det också. Det här är större än maktöverföring, och det finns över huvud ingen diskussion om en sådan. Den frågan är inte aktuell.

Skulle alla övriga 27 länder göra som Sverigedemokraterna vill, kräva en omröstning och omförhandling, då har vi fem tio år av garanterad oro, osäkerhet och instabilitet på den kontinent som vi är helt beroende av. Jag menar att ansvaret här är att se till att ha så stabila förutsättningar som möjligt. Våra svenska företag skulle må väldigt dåligt av ett sådant agerande, det är jag helt övertygad om. Det vore också en björntjänst mot alla löntagare i dessa svenska företag. Man kan bara tänka sig själv hur den situationen skulle se ut. Jag manar nog till lite eftertanke där.

Euron är över huvud taget inte aktuell. Det stämmer att det var länge sedan som vi hade folkomröstning, och vi har fortfarande inte infört euro. Jag skulle vilja se den situationen att euroländer säger: Nu ska Sverige ha euro vare sig ni vill eller inte. Jag skulle vilja se hur det skulle gå till. Vi respekterar folkomröstningsresultatet, och det gör också de andra länderna.

När det gäller det sociala protokollet vet jag att det är som att ropa i öknen. Under den tiden kommer jag att se till att jobba med dessa frågor. De möjligheter som ges, ges i dag. Det är därför som vi jobbar med den sociala pelaren, och det är därför som vi ska förändra utstationeringsdirektivet. Det är konkret handling och inte plakatpolitik.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Med det kan vi konstatera att dagens utfrågning och synpunkter inför Europeiska rådet kan avslutas. Nämnden har alla möjligheter att fortsätta denna spännande diskussion om de europeiska framtidsfrågorna redan på

2015/16:51

28 juni

torsdag 16.30 då det i den här salen kommer att bli återrapportering. Jag är säker på att vi kommer att återkomma till alla dessa spännande ämnen.

Jag kan sammanfattningsvis konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt inför rådet, men det har anmälts ett antal sedan tidigare formulerade avvikande meningar. Det finns en avvikande mening från Eskil Erlandsson med instämmande från Kristdemokraterna, Moderaterna och Liberalerna. Johnny Skalin, Sverigedemokraterna, och Jens Holm har också anmält avvikande meningar.

Anf. 21 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Vi har en annan separat avvikande mening sedan tidigare som jag hänvisar till när det gäller lagliga vägar in i EU.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Förlåt, jag missade att det finns ytterligare en separat avvikande mening från Kristdemokraterna. Även den formulerades tidigare. Jag hoppas att det i protokollet går att hitta dessa tidigare formulerade avvikande meningar i känd och nämnd ordning.

Med detta konstaterar jag att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt inför mötet.

Då tackar jag statsministern och nämndens ledamöter för dagens möte.

Innehållsförteckning

2015/16:51

28 juni

§ 1 Europeiska rådet.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 4 MARIE GRANLUND (S).....	4
Anf. 5 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	5
Anf. 6 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	6
Anf. 7 JOHNNY SKALIN (SD).....	8
Anf. 8 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 9 ESKIL ERLANDSSON (C).....	11
Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	13
Anf. 11 JENS HOLM (V)	15
Anf. 12 TINA ACKETOFT (L)	17
Anf. 13 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	19
Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	20
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 16 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	23
Anf. 17 JOHNNY SKALIN (SD).....	23
Anf. 18 JENS HOLM (V)	24
Anf. 19 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	24
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 21 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	26
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	26